Ч. 130. Четвер 12 (25) червня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(З ради державної. — Віче міст. — З хорватского сойму. — Справи сербскі.)

Вчерашне засїданє палати послів замкнено дуже вчасно на внесенє посла Толїнґера, аби не допустити до бучі, яку хотїли викликати Всенїмцї. Чехи розпочали вже т. зв. технїчну обструкцию, домагаючи ся відчитуваня всїх петиций, внесень і інтерпеляций. З тої причини виводять віденьскі часописи, що так само в р. 1900 розпочали Чехи технїчну обструкцию, котра скінчила ся відтак розвязанєм палати і розписанєм нових виборів. До години 3¾ тревало відчитуванє інтерпеляций і внесень, відтак пос. Толїнґер поставив внесенє, аби засїданє закрито. Президент закрив засїданє і назначив слїдуюче на 7-му годину вечером нинї. На дневнім порядку нинїшного засїданя стоять вибори членів делеґациї. Загально думають, що по нинїшнім засїданю буде палата послів відрочена.

Віче австрийских міст, яке відбуває ся у Відни, ухвалило резолюциї: щоби правительство помогло громадам в поношеню коштів при справах, котрі громади полагоджують в припорученім окрузї дїланя замість полїтичних властий першої інстанциї; щоби правительство перевело ревізию приписів о приналежности; щоби завело загальний обовязок мельдованя у всїх громадах; щоби лишило містам державні доходи з консумцийного податку і відступило їм додатки до податку від пива; щоби перевело реформу і обниженє податку домового; щоби увільнило громади від порта громадскої кореспонденциї.

На передвчерашнім засїданю хорватского сойму опозиция не явила ся. Правительство внесло закон о застановленю декотрих параґрафів прасового закона (щоби провини, поповнені друком, виняти з під компетенциї присяжних судів). Сойм мав приступити до дискусиї над буджетовою провізориєю, але на внесенє президента палати відрочено засїданє до середи. Через згаданє повисше обмеженє прасового закона найбільше потерпіли би дневники опозицийні; длятого правительство гадає, щоби тим проєктом змусити опозицию до участи в соймі.

Ще не засїв король Петро на скровавленім убийниками сербскім престолї, а вже виринають великі клопоти, з яких не так легко буде видобути ся. Вправдї признав єго королем Цїсар Франц Иосиф і цар Николай, але з тим признанєм вяжуть ся важні услівя. Цїсар висловив рішучими словами бажанє, щоби король сербский „нещасливому, многими внутрішними бурями тяжко досьвідченому краєви привернув мир, спокій і поважанє і по глубокім занепадї, спричиненім найновійшим ухвалим і мерзким злочином в очах цивілізованого сьвіта, знов двигнув.“ — Цар короткими словами признав сербского короля і висловив свої бажаня для успіваня Сербії, але яко доповненє царских слів явило ся оповіщенє урядове в „Правітельственнім Вестнїку,“ котрим росийске правительство висловлює надію, що „король Петро передовсїм буде заходити ся, щоби розслїдити заподїяний злочин і строго покарає убийників, які на сором скровавили ся королївскою кровю.“ Занедбанє сего покараня спричинило би, що взаємини держав до Сербії уложили-б ся некористно і тим способом на початку панованя Петра нагромадили ся поважні трудности. Обі інтересовані Балканом держави, Австрия і Росия признали отже сербского короля, а то признанє ріжнить ся лише формою; що-до річи одно і друге однакове. Цїсарске признанє бажає двигненя Сербії з дотеперішного розладу і занепаду, а тим способом розуміє ся і покаранє злочинників, царске признанє коротке, але за те відозва правительства зовсїм рішучо домагає ся покараня злочинників, инакше взаємини Сербії будуть для европейских держав неможливі. Подібне становище заняла

---

9)

На Балканї.

(Дальше).

Траґічною смертию згинули також оба братя королевої Драґи, Николай і Нікодем Люнєвіца. Загально говорять, що молодший з них Нікодем став ся безпосередною причиною катастрофи. Нікодем мав вже в найблизшім часї стати наслїдником престола, а то оґірчило офіцирів до крайности. Розповідають, що королева напирала дуже на короля, щоби він єї брата іменував наслїдником престола і король згодив ся на то. Убийники короля говорять тепер, що між єго паперами знайдено навіть власноручно написаний проєкт, після котрого дня 15 ст. ст. червня мало відбути ся проголошенє Нікодема Люнєвіци наслїдником престола, а рівночасно мало бути заведене воєнне право, на основі котрого много людий, між иншими теперішні міністри Авакумович і Живкович та дивізионер з Ніша Божо Янкович мали бути засуджені на смерть. Чи так чи нї, то не дасть ся нинї доказати; але фактом єсть, що король під впливом Драґи хотїв Нікодема Люнєвіцу назначити наслїдником престола.

Нікодем Люнєвіца був молодим чоловіком, ляйтнантом і не без здібностий, але легкодушний і незвичайно гордий, котрий своєю гордостию обрушив на себе не лиш своїх товаришів але й старших офіцирів, від котрих вимагав, щоби віддавали єму таку честь, як би вже дїйстному наслїдникови престола. На кілька недїль перед катастрофою запивав ся він зі своїми товаришами та хвалив ся перед ними, що вже в найблизшім часї стане наслїдником престола. Коли другі офіцири висказали сумнїв, чи той плян єму удасть ся, він по пяному розповів їм всї подробиції того пляну та ще додав, що єго товариші замість пити з ним з одної фляшки, повинні низько єму кланяти ся. Старший брат, Никола Люнєвіца був чоловіком статочним, спокійним і задумчивим. Він через кілька лїт перебував в Бруксели і там познакомив ся був з якоюсь Парижанкою Жанною Пеш та хотїв женити ся, але сестра Драґа тому спротивила ся і хотїла знайти для него лїпшу партию. Він знав завсїгди о всїм, що дїяло ся в Сербії, та заповідав нераз своїй нареченій наперед, що стане ся. В послїдних днях був він дуже неспокійний та цїлими ночами не міг спати; перечував якусь страшну катастрофу, але не сподївав ся, що й сам стане ся жертвою.

Критичної ночи оба братя ночували дома недалеко від королївскої палати. Стрілянє в палатї обудило їх і они убравши ся борзо, побігли подивити ся, що стало ся. На улици коло палати арештувало їх войско. Офіцири повели їх до недалекої касарні і там сказали їм, що короля і королеву вже застрілено а тепер прийшла черга на них. „Попращайте ся з собою!“ — сказано до них. Оба братя видячи, що вже нема виходу, зі сльозами в очах кинулись один другому на шию. В тій хвили роздав ся гук з кількох револьверів нараз і оба братя повалили ся неживі на землю, держачись ще й по смерти один другого.

Подібною смертию згинув і міністер війни Павлович. Зворохоблені офіцири пішли з войском до помешканя міністра. Павлович вже спав. Крики на улици збудили єго і він отворив вікно і виглянув. Офіцири крикнули тодї до него, щоби він жінку і дїти завів в безпечне місце. Павлович зміркував зараз, на що заносить ся, вхопив револьвер і стрілив трийцять разів до офіцирів. Офіцири стрілили тодї до него і зранили єго. Відтак розбили двері від дому динамітом, впали на перший поверх і там пятьма вистрілами забили міністра.

Оттак закінчила ся катастрофа білградска в ночи на 11 червня. Тїло короля і королевої завинено в простирала і занесено до білярдової комнати. Пізнїйше відбула ся ще лікарска секция. Що она показала, се єсть по части тайною, бо тим, що тепер захопили власть в свої руки, залежало на тім, щоби сьвіт не довідав ся всего. Кажуть, що тїло короля і королевої було ще й порубане шаблями; особливо страшно мала бути порубана королева. Один з участників в тім убийстві, капітан від піхоти Войслав Нешич, розповідає отверто, що то він був той, котрий постарав ся о сьвічки, коли в палатї мали шукати короля і єго жінки і що він відрубав королеви чотири пальцї. Секция мала виказати, що у короля чашка була незвичайно груба і мозок був неправильно збудований; у королевої знайдено на легких звапнїлі ґузи туберкулїчні і загоєні рани від операциї на утробі.

Німеччина, а Анґлія прямо не хоче приняти нового короля. Він опинив ся отже в дуже трудній положеню, бо від него вимагають покараня як-раз тих, що промостили єму, як він запевняє, без єго відомости, кровавим і огидливим злочином дорогу до престола. Тимчасом скупштина як-раз признала той злочин одної частини сербскої армії патріотичним ділом і висловила свою подяку і признане, а наколи король їх не покарає, то мусить на те приготовити ся, що инші держави не схотять входити з Сербією в ніякі взаємини. Таким способом на сербскім овиді бовваніє вже темна, зловіща для Петра І. хмара перед самим вїіздом єго до Білгорода. Колиж ввслить він волї Австриї і Росиї, тоді стає в суперечности з великою частиною войска і скупштини.

Новинки.

Львів дня 24 го червня 1903.

— **Вісти з епархії перемиской.** Правительство призволило на дотацию з реліґ. фонду на оден рік для сотрудників: в Гординї, Рекшинци, Висоцку нижнім і Мижинци. — Відпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Вол. Рипявець на 3 тиждні, Альб п Добряньский і Гр. Максимович на 4 тиждні, Теод. Дорик на 5 тиждчїв, Ів. Гисовский, Ів. Хотинецкий, Йосиф Кордасевич і Вікт. Решетилович на 6 тиждців, Вол. Гоцкий на 8 тиждчів, Яків Корчиньский на 2 місяцї, Ів. Городецкий на 3 місяцї.

— **О славяньску литурґію.** Папа Лев XIII. приймав сими днями депутацию єпископів з Далматиї, котрі предложили єму бажаня поодиноких дальматиньских диецезий в справі заведеня славяньского язика яко церковного при римско-католицких богослуженях. Папа поінформований про діло наперед, замітив, що не всї дальматиньскі єпископи є за заведенєм старославяньского язика яко литурґічного і що під тим зглядом нема солїдарности між духовеньством. Депутация зложила голові церкви пропамятне письмо, а папа прирік застановити ся над сим ділом та в короткім часї дати відповідь.

— **З „Народної лїчницї"** у Львові. Засїдане ради товариства відбуло ся дня 4 с. м., на котрім принято до відомости, що реставрация реальности, призначеної на поміщене лїчницї, вже викінчена і коштувала доси над 7.000 К. Меблї робить столяр п. Павлишак, а решту меблїв і найпотрібнїйші лїкарскі інструменти поручено технїчному директорови лїчницї д-рови Озаркевичеви замовити у Відни, куди він виїздив на лїкарский з'їзд. В міру як будуть зростати фонди товариства і як зможе ся рух в лїчници, рішено доповнити інвентар так, аби лїчниця станула на висотї своєї задачі. Ординуючими лїкарями вибрала рада: п. д-рку Софію Морачевску і дра Стефана Піонтковского. Речинець отвореня лїчницї порішить ся на слїдуючім засїданю ради, коли полагнають ся всї формальности з санітарно-поліцийними властями. На засїданю принято 61 нових членів, між тим 4-ох членів-добродїїв з датком по 100 К.

— **З'їзд галицких лїкарів.** Орґанізацийна комисия, вибрана на недавнім вічу львівских лїкарів, склякує конференцию львівских і провінциональних лїкарів до Львова на день 28 с. м. о 10 год. рано в „Народнім Домі". На дневнім порядку конференциї буде орґанізация лїкарів, видаване часописи посьвяченої обороні лїкарских інтересів, а вкінци звіт дра Озаркевича і дра Уми з медичного конґресу у Відни. Комісия розіслала вже до всїх лїкарів в Галичинї, на Буковинї та Шлеску відозву, скликуючу конференцию і квестионар в справі фахової часописи.

— **Руский інтернат в Перемишли** перепровадив ся від 1 мая с. р. на Засане при ул. сьв. Йосифа ч. 18. Занимає мешкане, в котрім помістить ся, з увзглядненєм всякої гиґієни, 60 панночок. Кромі семинаристок приймає також учениці шкіл виділових. Удержане місячне 18 зр. Зголошеня і близші вісти на адресу: СС. Василиянки в Перемишли, улиця сьв. Йосифа ч. 18 Засанє.

— **Земля на продаж.** В Живачеві, повіта городеньского, єсть на продаж дорогою парцеляциї 120 моргів орного, пшеничного, дуже доброго поля в більших і менших парцелях. Цїна за морг 120 до 220 зр. Просить ся Всч. Отців тих парохій, де є майорати, отже де люди не можуть набути землї, щоби користали з догідної хвилї і приступали до купна. Всяких пояснень в тій справі удїляє о. Іван Однорог, парох Живачева, почта Незвиска.

— **Знесений вирок.** Суд присяжних в Коломиї признав був Миколу Ющака винним убийства свого тестя Костя Тулики, а трибунал засудив був єго на кару смерти через повішене. Ющак вніс жалобу неважности і ононді відбула ся друга розправа. Вислїдом сеї розправи був засуд Ющака на чотири місяцї тяжкої вязниці.

— **Іспит зрілости** в тернопільскій ґімназиї, що відбув ся під проводом радника п. Майхровича від 9—19 с. м., зложили отсї абітурієнти: Балей Стефан (з відзн.), Барта Альфред, Білер Йосиф, Чарковский-Голїєвский Кирило (приватист з відзн.), Чарнецкий Антін, Кеніґсберґ Александер, Раславский Казимир (з відзн.), Романкан Жигмонт (з відзн.), Кузик Семко, Морґенштерн Соломон, Пйотровский Іван, Рудницкий Станислав (з відзн.), Самець Никола (з відзн.), Шнайдер Жигмонт, Поляньский Іван, Зіґельбавм Омелян, Скибиньский Осип, Габура Йосиф, Кекиш Ярослав, Кордуба Стефан, Добряньский Петро, Фельдгорн Озия, Коберский Роман, Левензон Лев, Папковский Йосиф, Бородиєвич Остап, Лотович Антін, Михальчук Денис, Ольхуфка Йосиф, Пущиньский Едмунд (з відзн.), Ріпиїский Богдан (з відзн.), Содомора Антін (з відзн.), Півоньский Болеслав, Ріппель Іван, Садуба Мечислав, Авербах Маєр (з відзн.), Домбровский Ромуальд, Грицак Мариян, Штайн Герш (з відзн.), Герман Казимир, Шараварків Михайло, Дзїкевич Йосиф (екст.). Пятьом звичайним ученикам позволено поправити іспит по феріях, чотирох (з того 3 екстернїстів) репробовано на рік а 1 (екстерніста) без речинця.

По доконанїй секциї вояки убрали короля в мундур а ключниця королевої Німкиня, Люіза Вебер випросила собі ту ласку, що їй позволено убрати королеву в білу сукню. Тїла убитих зложено в прості домовини а відтак вивезено тихцем на старе кладовище і там похоронено в гробницях в церкві сьв. Марка, котрі зараз замуровано і засипано.

Хтож були убийники королївскої пари? Говорять, що душею цїлого заговору був теперішний мінїстер Живкович а проводирями ворохобників були полковники Мішич і Машін. Кілько офіцирів і котрі іменно брали участь в убийстві, годі знати докладно; були там між иншими: ад'ютант Наумович, капітани Мілан Анґелкович, Лука Лазаревич, котрий послїдний стрілив до короля і добив єго; Драґан Димитрієвич, Лія Радивоєвич і Сава Тріпкович. Убийники рішучо перечать тому, мов би то они викинули були тїло короля і королевої крізь вікно на улицю.

* * *

Що розповідають сестри убитої королевої?

Дня 19 с. м. приїхали до Відня тим самим поїздом, що віз сербску депутацию до Петра Карадьордєвича з декретом іменованя єго королем, також і сестри королевої Драґи, котрим остаточно позволено виїхати з Білграду. Сестри Люнєвіца вийшли аж тоді з ваґона, коли депутация поїхала дальше. Они лишили ся у Відни і тут позістануть довший час. Они розповідають, що через цїлий час по убитю короля жили в смертельнім страху і обаві о своє житє і через пять днїв не розбирали ся зовсїм, бо гадали, що їх стрітить кождої хвилї така сама судьба, як їх братів. Они раді тепер, що виїхали з того страшного краю і не вернуть вже нїколи до Сербії.

Найстарша, віддана сестра королевої Драґи, Христина Петрович так розповідає про подїї тої страшної ночи:

Ми були в середу в ночи може до пів до 12 год. в палатї. Король і королева були в як найлїпшім гуморі, а король цїлував кілька разів Драґу, бо дуже єї любив. Але концерту не було ніякого. О пів до 12 год. пішли ми домів до нашого помешканя недалеко від палати при ул. Драґи, котру тепер назвали Короновою. Дім, в котрім ми мешкали, був власностию Драґи. О 2 год. пробудив нас крик на улици, чуємо, що хтось стріляє; мої братя Нїкодем і Никола убрали ся борзо та кажуть: Хто знає, чи то не нашого короля стріляють! Виходячи, сказали до нас: Лишіть ся в хатї і будьте спокійні; а коли настане спокій, то прийдїть до палати.

Ми лишили ся і пережили страшні хвилї, крик на улици ставав що раз голоснїйший. За кілька хвиль одна сестра з перестраху вибігла на улицю і спитала нічного сторожа, котрий як раз туди переходив, де то так стріляють, а він їй сказав: Можете бути спокійні, нїчо не стало ся, то лиш два полки стріляють. На раз вбігає до нашого помешканя войскова патруля та питає, чи наші братя дома. Ми відповіли, що нема. Лиш тій обставинї, що патруля не застала наших братів дома, маємо дякувати, що ще жиємо, бо як ми то пізнїйше довідали ся, був намір висадити наш дім динамітом у воздух. Колиж наших братів не застали дома і мусїли їх насамперед шукати, то рішили ся нас не убивати. Патруля пішла, а ми чекали в страху. Аж чуємо, як десь далеко роздали ся дві сальви; ми нещасливі аж кинули ся зі страху, але й не прочували того, що то в тій хвили застрілили наших обох братів. Тимчасом войско кинуло ся на жандармів, що стояли завсїгди на вартї перед дверму нашого дому, і тяжко їх зранило.

Дрожачи стояли ми під вікном і надслухували кождий шелест. Ми сподївали ся чогось страшного. Аж ось чуємо, що заїзджає драбинястий віз і вибігаємо на двір — ах, той віз привіз два трупи, на нїм лежали неживі оба наші братя. Можете собі подумати, що з нами діяло ся, яке чувство нас опанувало. Аж тепер ми згадали собі на нашу сестру. Я побігла до телефона і хотїла телефонувати до королївскої палати, щоби звідати ся, що діє ся з моєю сестрою — дроти пров'дові були перервані.

Тепер увійшло кількох офіцирів з тайними аґентами поліцийними і стали перешукувати всї шафи. Один офіцир знайшов 6000 франків в касї, але не вдоволив ся тим і хотїв ще більше мати та спитав, де суть книжочки каси ощадности, де суть ощадности Драґи. Я не знала нїчого о ощадностях Драґи, та й сказала то офіцирам. Але они менї не вірили і стали грозити. Ми ще раз їх увіряли, що крім тих 6000 франків у нас нема більше гроший, та й то гроші, які заощадив собі Нїкодем з того місячного додатку 250 франків, який давав єму король. Офіцир взявши тих 6000 франків, хотїв з ними іти, але на нашу просьбу позволив нам задержати собі 2000 франків і то єсть нинї цїле наше майно.

Тепер настали страшні днї, а ще страшнїйші ночи. Ми не здоймали з себе одежі, в ночи ока не зажмурили, бо жили в безнастаннім страху, що нас убють. Нам все здавало ся, що і нас постигне така сама судьба, як наших братів. Ми жили як у вязници, не сьміли за двері вийти, бо войско нас заєдно стерегло і ми мусїли терпіти, як вояки з нас насьмівали ся.

А тепер мушу ще й то сказати, що ми не виділи тїла Александра і Драґи, та що мимо нашої просьби, мимо нашого благаня не позволено нам попращати ся з їх гробами. Про Александра можу лиш то сказати: Нещасливий ще не був погиб, коли єго кулї пробили, він був ще притомний. Був ще притомний, коли єго на улицю викинули, і був ще притомний, коли єго назад внесли до палати. Ми то знаємо з доброго жерела, що він давав ще знаки житя та що він аж тоді сконав, коли єго назад внесли до палати.

Яка буде наша будучність, того не знаємо, не маємо більше, як лиш 2000 франків, а коли ті минуть ся, то будемо мусїли жити з ласки добрих людий. Але ми привикли до ощадности. Наші вороги говорили нам, що ми легкодушні; то не правда. Я за 10 динарів на день удержувала 12 душ. Коли знайду

— Іспит зрілости в ґімназиї в Станиславові відбував ся від дня 15 до 20 с. м. під проводом делеґата кр. ради шк. п. Пйонткевича. Патент зрілости одержало 29 абітуриєнтів. Два абітуриєнти ученики публичні і оден екстерніст можуть повторити іспит з одного предмету по вакациях, а одного екстерніста репробвано на час необмежений.

— Огонь. В понеділок в ночи около 11-ої год. показала ся була у Львові в полудневo-західній стороні величезна луна. Показало ся опісля, що то горіло в Скнилові, де огонь в короткім часї обняв був три загороди селяньскі; згоріли не лиш всї будинки господарскі але й всї знаряди та дві штуки безрог і кільканайцять штук дробу. Будинки були обезпечені. На місце пожежі виїхала зараз львівска сторожа огнева, котра при помочи сторожи огневої з Басівки угасила огонь.

— Про спільника Вершхолка, убийника Оранжевої і єї служниці у Львові, маємо тепер до занотованя слідуючі вісти: Здає ся, що вже нема сумніву, що Йосиф Червений, родом з Берездовець, повіта бобрецкого, був спільником Вершхолка, а може таки й дійстним убийником Оранжевої і Рифки Шпіннер. Вершхолек мабуть знав добре, як називав ся єго спільник, але не хотів того сказати. Вислїджено тепер, що Червений по убийстві пішов з Вершхолком за городецку рогатку і там в придорожнім рові обмив собі руки з крови та при тій нагоді загубив один маншет без спинки. Маншет той знайшла поліция а одну спинку знайдено при тілї Оранжевої. За городецкою рогаткою найняли убийники фіру і поїхали до Городка. Вершхолек поїхав найблизшим поїздом до Перемишля, а Червений лишив ся ще в Городку, бо хотів звідтам поїхати до Ходорова. Заким то зробив, поїхав ще раз до Львова. Тут виділи єго ві второк, як він по кільканайцяти годинах по убийстві крутив ся серед збіговиска коло дому при улици Костюшка ч. 5. В справі сего убийства вислала львівска поліция до всїх властий безпечности слідуюче письмо: В справі убийства доконаного у Львові в ночи на 16 с. м. на особах Амалії Оранжевої і Рифки Шпіннер в цїли рабунку. Сильно підозріним спільником того злочину єсть: Йосиф Червений, слуга, літ около 20, родом з Берездовець, пов. бобрецкого, низького росту, шатин з чубом на право зачесаним, з заду на голові по лївій стороні має близну (місце без волося величини оріха), лице подовгасте, досить повне, ніс грубий, малий, грубий чорний вус, в чорнім маринарковім одіню, в шнурованих черевиках, штани в паски, капелюх волохатий.

— Аґітацийна подорож президента Рузвельта, що тревала 65 днів, покінчила ся перед тижднем. Рузвельт переїхав в тім часї вполерек цїлі Сполучені Держави, від Атлянтийского до Тихого океана і зробив 20.000 клм. дороги. В тім часї він виголосив понад 400 промов, пересічно 12 на добу. Говорив при кождій нагоді, а все перед тисячними товпами народа. Де не було зелїзниць, там Рузвельт подорожував на кони, або і пішки. Всюда старав ся стати популярним, загощував до домів Індиян, кольоністів, а навіть навідував ся до зненавиджених там муринів і в сотках родин став хресним батьком. Через сю подорож єго популярність незвичайно зможла ся, що покаже ся небавом при виборі нового президента Спол. Держав, яким без сумніву стане Рузвельт.

— Японці в Галичині. Дня 18 с. м. приїхали до Ворохти два Японці, доктори лїсництва Отокіче Ватанабе і Н. Іджджіма в наукових цїлях, а головно для оглянення урядженя і господарки в тамошних лїсах.

— Вибухи вульканів. З Неаполя доносять, що вулькан Везувій знов пробудив ся і бухає лявою та розпаленим камінєм. — З Копенгаґи доносять, що вулькан Скайдар Йокуль на Ісляндії вибухав з великою силою при кінци мая і з початком сего місяця.

— Пригадка. Час замовляти книжки на премії! Канцелярия Тов. педаґоґічного пригадує в тій справі всім Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогді годі все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку просить ся при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Крім поданих в нїм книжок вийшли: ч. 104 Повісти Ярошиньскої, цїна 24 с., оправна 40 с.; ч. 105 Мами. Нарис Віри Лебедової, цїна 20 с.; ч. 106 Ів. Франка: Абуказемові капцї, цїна 60 сот., оправна 90 с.; ч. 107 Др. Пачовский: Народні думи II. часть 55 с., оправна 85 с.; О. Глодзїньский: Огород шкільний, цїна 50 сот.

ТЕЛЄГРАМИ.

Будапешт 24 червня. Конференция бана з партиєю независимости поки що остала без успіху. Предложене бана, що правительство возьме назад войсковий проект, але зажадає ухваленя буджетової провізориї і континґенту рекрутів, посли відкинули, заявивши, що опозиция не підвисшить того континґенту під ніяким услівєм. Бан відповів послам, що дасть свою відповідь на їх жаданя о год. 6 вечером.

Будапешт 24 червня. Партия независимости ще не рішила ся, як має поступати супротив кабінетної кризи. Аж нині по відповіди бана порішить она що до свого становища.

Відень 24 червня. В переїзді до Білгорода прибув сюди вчера о 10 год. вечером король Петро I і задержав ся пів години. На двірци зібрало ся богато осіб, переважно Сербів, котрі повитали короля окликами „живіо“. Королеви представив ся сербский посол при віденьскім дворі. Король принимав відтак прибувші з Сербії депутациї. Разом з королем їде єго брат Арсеній і син кн. Юрий Карадьордевич.

Білгород 24 червня. Посли анґлійский, францускиий, голяндский, американьский і турецкий виїхали з Білгорода, чим зазначили зірванє дипльомотичних зносин своїх держав з сербским правительством.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

адвоката, що схоче заняти ся нашою справою, то зроблю процес сербскій державі о видане спадщини по Дразї і о видане всїх зрабованих у неї дорогоцїнностий. У Відни побудемо через кілька днів, а відтак поїдемо до Брукселї.

* * *

На закінченє подаємо тут ще погляди одного з найвірнїйших прихильників династиї Обреновичів, д-ра Владана Дьордєвича, котрий як би якимсь віщим духом предвидів конець пануючого в Сербії роду. Владан Дьордевич був за короля Александра міністром, але подав ся зараз до димісиї, скоро лиш Александер заручив ся з Драґою. В тім подружу видів він відразу причину будучого нещастя і висказав то в нїмецкій часописи „Zukunft“ в статї поміщеній там дня 7 лютого с. р. Дьордевич каже там о вступленю Александра на престол по абдикациї короля Мілана дня 6 марта 1889 р., як слїдує:

„І так знов прийшла тринайцятьлїтна дитина на трон і ми мали знов реґентию — найгіршу форму правлїня, яку може мати яка держава. Батько короля виїхав за границю, матір приїхала до Сербії. Відтак і єї насильно видалено з краю; батька і матір короля вигнав „закон“ із Сербії. Але той закон зломив карк реґентії, бо король зробив перший замах державний і проголосив ся власновільно повнолїтним. Королеви захотїло ся опісля женити ся. Правительство ще хотїло перед тим помирити родичів короля і король Мілан згодив ся на то, але молодий король відповів за матір рішучо, що она не згодить ся на помирене... Наконець треба було подумати о ожененю Александра. Два великі монархи інтересували ся сею справою. У одного вставляв ся король Мілан і сербский президент міністрів мав обговорити плян з першим міністром того монарха. Вже виглядали були наречену, день і місце з'їзду молодої пари були вже уложені, розходило ся ще лиш о малозначні дрібниці церемонїялу. На сербскім королївскім домі мали наконець настати честь і спокій. Аж ось — король Мілан виїхав був до Білграду, шеф правительства поїхав до Парижа — появила ся проклямация короля, котра оповістила єго заручини з Драґою, бувшою придворною дамою єго матери.

Як раз одинокий син сеї нещасливої пари людий поступив собі длятого, щоби оженити ся так, як єму то захотїло ся, в такий спосіб супротив свого брата і матери, що не можна того спокійно розповісти. Хоч і як великою була би траґічна вина короля Мілана і королевої Наталії, кара, якої они дожили на власнім синї, була люта і незаслужена. Мілан був щасливійший: він помер за границею; але нещаслива мати жиє і мусить страдати дальше. Єї а женщину, що по нїй засїла на престолї, годі порівнувати. Нещаслива Наталія, то навіть єї вороги мусять признати, була — хоч і виновата — яко женщина ретельна і чиста.

Теперішна історія династиї Обреновичів пригадує стару сербску думу. Три брати, удїльні князї старої сербскої держави, будували родинний замок над Бояною. Все, що за дня збудують, недобрі русалки в ночи розвалять знову. Аж коли одну із жінок пожертвувано і живцем замуровано у фундаментах, чар розвіяв ся і кріпость можна було виставити. Оттак три князї з роду Обреновичів з надлюдским напруженем ставили через сїмдесять лїт основи нової сербскої держави: а за кождий раз, що їх поставили, звалили їх жіночі руки. Чи мала би страшна судьба з пісні чотирнайцятого столїтя повторити ся в двайцятім столїтю?

Та й повторила ся! Др. Владан Дьордевич вгадав. Але чи то скріпить основи сербскої держави? Будучність покаже.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).